

DİJİTAL YURTTAŞLIK

DIJITAL YURTTAŞLIK
E-DEVLET

YURTTAŞ (VATANDAŞ) NEDİR?



Aynı **yurt** üzerinde yaşayan, bir yurda yurttaşlık bağıyla bağlı bulunan kimselerden her birine **yurttaş** (vatandaş) denir.

İYİ BİR YURTTAŞ OLMAK...

Hepimiz bu ülkede yaşayan ve eşit haklara sahip vatandaşlar yani yurttaşlarız. Birlikte yaşayan yurttaşlar olarak bazı toplumsal kurallara ya da yasaların belirlediği kurallara uymak zorundayız.

Daha iyi bir yurttaş olmak için sizce insanlar birbirlerine nasıl davranmalı?



İYİ BİR YURTTAŞ OLMAK...

- *Yalan söylememek,*
- *Hırsızlık yapmamak,*
- *Dolandırıcılık yapmamak,*
- *İnsanlara hakaret etmemek,*
- *Trafik kurallarına uymak,*
- *Nezaket kurallarına uymak,*
- *Sıraya girmek,*
- *Çevreyi korumak ve kirletmemek,*
- *Başkalarının haklarına saygı duymak,*
- *Doğaya saygı duymak.*





DIJITAL YURTTAŞ

İnternet'i dünyanın her ülkesinden insanların bir arada bulunduğu dünya olarak kabul edelim.

Buna **dijital** veya **siber dünya** da diyebiliriz.

İnternet'i kullanan herkes bu dünyanın birer 'dijital yurttaş'ı konumundadır.



Gerçek hayatta uymamız gereken tüm kurallara İnternet'te gezinirken de uymamız gerekir.



Peki, sizce İnternet ortamındayken, **iyi bir dijital yurttaş** olmak için birbirimize nasıl davranmalıyız?

**İYİ BİR
DİJİTAL
YURTTAŞ
OLMAK...**

İYİ BİR DİJİTAL YURTTAŞSAM...

- Başkalarına hoşlarına gitmeyecek sözler **söylemem**,
- Başkalarının kişisel bilgilerini yayınlamakla **tehdit** etmem,
- Onur **kırıcı** sözler söylemem,
- **İzinsiz** bir şekilde, başkasına ait bir içeriği ve fotoğrafı kullanmam/yayınlamam,
- **Kaba** sözler içeren mesajlar **göndermem**, yorumlar yapmam,
- İnsanlara **hoşlanmadıkları** isim ve sıfatlarla hitap etmem,
- Doğru **olmayan** bilgiler ile profiller oluşturmam ve bu profiller üzerinden **paylaşımlar** yapmam,
- Gerçek **dışı** bilgiler yaymam,
- Başkaları hakkında **asılsız** haberler yaymam ya da bu konuda yorum yapmam,
- Başkalarının **şifre** ve **kişisel** bilgilerinin gizliliğine saygı duyarım ve bu tür bilgileri ele geçirmeye **çalışmam**.

DIJITAL YURTTAŞLIK KURALLARI



DIJITAL YURTTAŞLIĞIN 9 BOYUTU

Dijital
Erişim

Dijital
Ticaret

Dijital
İletişim

Dijital
Etik

Dijital
Kanun

Dijital
Hak ve
Sorumlu
luklar

Dijital
Sağlık

Dijital
Güvenlik

1. DIJİTAL ERİŞİM

KiŐi; bilgi ve iletişim teknolojilerini **etkili** bir Şekilde kullanarak ihtiyaç duyduđu içerik ve servislere ulaŐabilmelidir.

2.DİJİTAL TİCARET

İnternet'ten **güvenli** bir şekilde alışveriş yapabilmeli, internetten yapılan alışverişin **risklerini** bilmeli ve yanıltıcı içeriklere karşı **dikkatli** olmalıdır.

3. DIJİTAL İLETİŞİM

İnternet'te konuştuğu, paylaşımında bulunduğu diğer kişilerle **saygılı** bir iletişim kurabilmeli, İnternet ortamında kişisel bilgilerinin gizliliğini **kötü** niyetli insanlardan koruyabilmelidir.

4. DİJİTAL OKUR YAZARLIK

Akıllı telefonlar, tabletler ve bilgisayarları kullanarak bilgiye ulaşabilmeli, bilgiyi üretebilmeli ve paylaşabilmelidir.

5. DIJİTAL ETİK

Gerçek yaşamda olduğu gibi İnternet'te de **etik** değerlere **saygılı** olmalı, **ahlak** çerçevesinde yapması gereken davranışlar sergilemelidir.

6.DIJİTAL KANUN

Gerçek hayatta **suç** olan tüm davranışların İnternet'te de yapılmasının **suç** olduğunu bilir, buna uymayanları ilgili birimlere **bildirir.**

7. DIJİTAL HAK VE SORUMLULUKLAR

İnternet'te kendisine yapılmamasını istemediği davranışları başkalarına da yapmamalıdır. Başkalarının içeriklerini izinsiz kullanmamalıdır.

8. DIJİTAL SAĞLIK

Bilişim teknolojilerini ve İnternet'i kullanırken **bedensel ve zihinsel** sağlığını korumalı, **bağımlılık** derecesinde kullanımdan **kaçınmalıdır**.

9. DIJİTAL GÜVENLİK

Kişisel bilgi güvenliğine İnternet üstünde oldukça **dikkat** etmeli ve İnternet ortamında gezindiği sayfaların **güvenilirliğine** dikkat etmelidir.

E-DEVLET

E-DEVLET

e-Devlet,
vatandařlara devlet
tarafından verilen
hizmetlerin **dijital**
ortamda sunulması
demektir.



E-DEVLET UYGULAMALARI

- **E-Devlet**
[www.turkiye.gov.tr]
- **E-Randevu**
[www.mhrs.gov.tr]
- **E-Okul**
[e-okul.meb.gov.tr]





Zamandan kazanç sağlanır,



Maliyet düşer, verimlilik, hayat kalitesi ve memnuniyet artar,



Kâğıt ihtiyacı ve kullanımı azalır,



Var olan bilgilere istediğiniz yer ve ortamda ulaşmayı sağlar.



Hem devlet hem de vatandaş için karar almada kolaylık ve hız sağlar.

E-DEVLET'İN YARARLARI

E-DEVLET ŐIFREMI NASIL ALIRIM

- E-devlet Őifrenizi **PTT** m¼d¼rl¼klerinden veya **PTT Őubelerinden** alabilirsiniz.
- Şifre almak için **kendimiz** baŐvuru yapmalıyız. BaŐvuru esnasında ¼zerinde T.C. Kimlik No yazılı olan **n¼fus c¼zdanımız** yanımızda olmalıdır.



**DİJİTAL
AYAK
İZİM**



İnternette kendiniz ile ilgili hangi bilgileri paylaşıyorsunuz?



Sizinle ilgili internette arkadaşlarınız hangi bilgilere ulaşabilirler?



Ailenizden izin alarak paylaştığınız bir bilgi ya da fotoğraf var mı?



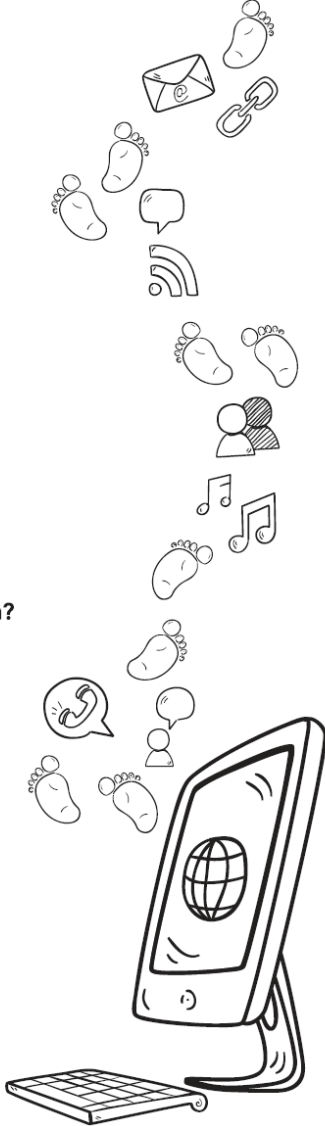
İnternette herhangi bir şey paylaşırken, nelere dikkat edersiniz?

İNTERNETTE SEN

DİJİTAL AYAK İZİ TESTİ



- 1 **İnternete her gün girer misin?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 2 **İnternette kaç saat çevrimiçi kalırsın?**
(a) 2 saatten çok
(b) 2 saatten az
- 3 **İnternete telefondan da bağlanıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 4 **İnternette şarkı paylaşıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 5 **İnternette video paylaşıyor musun?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 6 **Forum sayfalarındaki tartışmalara katılır mısın?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 7 **Okuduğun haberler için yorum yapar mısın?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 8 **Anlık ileti alıp gönderir misin?**
(a) Evet
(b) Hayır
- 9 **Sohbet eder misin?**
(a) Evet
(b) Hayır



ETKİNLİK: DİJİTAL AYAK İZİ TESTİ

PUANLAMA

Şimdi kaç adet a, kaç adet b yanıtınızın olduğunu sayın. A şıkkı sayınızı 2, B şıkkı sayınızı da 1 ile çarpın. Daha sonra her iki puanı toplayın.

Bu sizin İnternet ortamındaki **Dijital Ayak İzi Puanınız** olacak.

$$A \times 2$$

$$B \times 1$$

DIJİTAL AYAK İZİ PUANINIZ 9 İSE

Dijital ortamda ayak izlerin çok yoğun olmasa da **var**. Yanıtlarını gözden geçir. İnternette paylaştığın bazı şeyler senin **güvenliğin** için **riskleri** de beraberinde getirir.

İzlerinin azlığı az risk taşısa da **özel** bilgilerini paylaşıırken yine de çok **dikkatli** davranmalısın.

**DIJİTAL
AYAK İZİ
PUANINIZ
10-14
ARASINDA
İSE**

Dijital ayak izin oldukça **yoğun**. Hemen paylaşımlarını **gözden** geçirmelisin ve bundan sonrası için internette kendini korumak konusunda çok daha **hassas** davranmalısın.

Yanıtlarına yeniden bak. Sence, internet ortamında dijital ayak izini arttıran davranışlar hangileri? Sence neler yapmalısın?

DIJITAL AYAK İZİ PUANINIZ 15-18 ARASINDA İSE

Dijital ortam yani internet senin ayak izlerinle **dolu!** İnternette neler paylaşıyorsun? Şimdi bu sorunun yanıtını **düşün** ve durumunu **değerlendir**. Henüz geç kalmış sayılmazsın ama bundan sonrası için bazı kararlar almalı ve bu kararları uygulamalısın. Artık, İnternete girdiğin andan itibaren **güvenli** davranmalı, kendi saygınlığına zarar verecek davranışlardan **uzak** durmalısın.

Unutma, dijital ortamdaki ayak izlerin **silinmez**. Kendine bir liste yap ve bu listeye ‘çevrim içiyken yapmaman gereken kuralları’ yaz. Bu listeyi bilgisayar başındayken görebileceğin bir yere as ve dijital ayak izini **kontrol altına al**.

SON

TEŞEKKÜRLER